

Homer: ILIADA. Prevedel Anton Sovrè. Založba Mihelač, Ljubljana 1992. Tudi sedemindvajset tisoč osemsto trije heksametri, ki jim danes pravimo *Iliada* in *Odiseja*, temeljna stebra evropske literature, ne bi nikoli nastali, če ne bi bilo ženske nečimrnosti in moškega nastopaštva, kdo je boljši in močnejši. Naj gre za bogove ali navadne smrtnike, tu ni razlike. Še posebno ne v prastari Grčiji. Tam pogosto sploh ni bilo jasno, kdo je bolj krut, silen ali junaški, bogovi nad oblaki ali ljudje na zemlji. Bili so to rajski časi, ko logos še ni prelisičil mitosa in se ljudje še niso spraševali neumnosti, kot so: Kdo smo, od kod prihajamo, kam gremo. Spisali so pesnitev, ki ji še danes ni enake in niso se kaj preveč sekirali zaradi tega. Slovenci, ki se še do danes kregajo med seboj, ali so prilezli izza Karpatov ali od kod drugod, lahko odisejate le spravljajo v svoj jezik. Najbrž pa se še ni rodil junak, ki bi Sovretovo mojstrovino nadgradil s svojo ter v eni sami, enciklopedijskih razsežnosti veliki izdaji poleg prevoda priobčil sodobnejše, popolnejše in s stvarnimi kazali ter priročnimi kje-je-kaj slovarčki spremne besede. Tako je to, kot pravi iz bivše domovine v Slovenijo prihajajoči gastarbajtar v nekem teatrskem komadu na ljubljanskih odrih: "Jebeš zemljo, koju može kura da preleti u dva dana." (Pina Kek)

Emil Hrvatin: PONAVLJANJE. NOROST. DISCIPLINA. Celostna umetnina Fabre. Moderna galerija Ljubljana in ZKOS, Ljubljana 1993. Septembra 1984 je prišla v Ljubljano kot del BITEF-ovega paketa tudi predstava *Moč gledališke norosti* takrat še malo znanih belgijskih gledališnikov. Maratonsko predstavo je spremljalo le nekaj najbolj vztrajnih, nekaj tistih, ki jih danes prepoznamo kot nosilce slovenskega plesno-gledališkega dogajanja. Jana Fabra, avtorja tiste predstave, pa kot enega najpomembnejših sodobnih evropskih koreografov in režiserjev oziroma drugače, Jan Fabre se je s predstavo *Moč gledališke norosti* vpisal tudi v aktualno slovensko plesno in gledališko zavest. Emil Hrvatin, nedvomno največji poznavalec Fabrove umetnosti na Slovenskem (in nemara tudi v Evropi), se je odločil spisati knjigo, ki bo tega petintridesetletnika predstavila kot celostnega umetnika, njegovo delo pa kot celostno umetnino. S tem, ko je poskušal razjasniti tri temeljne elemente Fabrovega in sploh modernega gledališča – ponavljanje, norost in disciplina – je posredno segel tudi v samo srž dogajanja na slovenskem plesnem in gledališkem odru. (Marta P. Zahojnik)

Dušan Jelinčič: BISERI POD SNEGOM. Založba Obzorja, Maribor 1992. Jelinčič je eden tistih alpinističnih Jonatanov Livingstonov, ki jim uspeva mukotrpna samospraševanja s poti po robu človeških zmogljivosti posredovati skoz okvir literature, ki presega potopisno pripoved s kronološko nanizanimi dogodivščinami. *Biseri pod snegom* so globoko doživeta in brezobzirno iskrena izpoved o avtorjevi udeležbi v mednarodni odpravi na najvišjo goro sveta; so pričevanje o brezpotjih duha na brezpotjih Himalaje, o bivanju med nebom in zemljo, o hrepenenju po boljšem, višjem, popolnejšem... Vsekakor več kot samo še ena knjiga v zbirki domačega gorniškega leposlovja in spodbudno branje ob rob aktualnim polemikam na temo "kdo, kdaj in če sploh je splezal na ta ali oni osematisočak." (Boštjan Leiler)